

The background is an abstract painting with a rich, textured appearance. It features a palette of warm colors: deep reds, oranges, yellows, and blues. The composition suggests a seascape at sunset or sunrise, with a dark, silhouetted horizon line. Several small, dark shapes resembling boats are scattered across the middle ground. The brushstrokes are visible and expressive, contributing to a sense of movement and drama. The overall mood is contemplative and evocative.

Zdeněk
Antonín
Jirotka

Blues pro žlutého psa

ČESKÁ
detektivka

Blues pro žlutého psa

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Antonín Jirotko
Blues pro žlutého psa – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Antonín Jirotko

**BLUES
PRO
ŽLUTÉHO
PSA**

Antonín
Jirotka

**Blues
pro
žlutého
psa**

DOMOVNÍ ZVONEK ROZDĚLIL ČAS. Ukončil období nekonečně jednotvárných procházek po Riegrových sadech, dny točící se kolem pohodlného ušatého křesla a většinou nudných televizních programů. Bůhví už po kolikáté jsem se prokousával knihovnou a tak trochu litoval, že má skleróza je ještě vcelku mírná a že si všechny romány příliš dobře pamatuju na to, abych z jejich opakovaného čtení měl stejný užitek, jako když jsem je otevíral poprvé.

„Nuda,“ napsal Alexandre Dumas v knížce mých klukovských let, „to byla vskutku nejhorší nemoc Ludvíka XIII., který často vzal jednoho ze svých dvořanů za rameno, přitáhl jej k oknu a pravil k němu: „Pane vy a vy, pojdte a nuďme se spolu.“

Dřív jsem francouzského krále nechápal, ale časy se mění. Nutno ovšem podotknout, že Ludvík XIII. nebyl v důchodu.

Nade dveřmi vinohradského bytu zařinčel zvonek.

Před takovými deseti patnácti lety bych vyskočil z křesla jako srnec a se značnou zvědavostí se šel podívat, kdo se to ke mně dobývá. Teď už ne. Penzista nemá proč spěchat. Pane jo, když si vzpomenu, že kdysi jsem se na tuhle situaci těšil. Když

mi bylo tak třicet, možná čtyřicet. Že odpadne každodenní vstávání, handrkování o pár dní dovolené, služby, spory s nadřízenými, zkažené víkendy... Ale když to doopravdy přišlo, bylo najednou tolik volného času, že by se tím člověk zaskl.

Třetí zvonění mě přece jen dopravilo do předsínky, zámek klapl a v rozevřených dveřích se jako přelud zjevila hezká, přibližně devatenáctiletá dívka.

„Dobrý den,“ řekl jsem opatrně.

„Ahoj,“ pravila vesele, stoupla si na špičky a dala mi pusku na tvář. Vždycky jsem si o sobě myslel, že se celkem dovedu vyrovnat s nečekanými životními situacemi, ale tohle mě vyvedlo z míry.

„Promiňte, slečno,“ začal jsem, „ale já vás, jaksi, neznám.“

„Ale strejdo,“ spustila chlácholivým tónem, jímž se obvykle hovoří s lidmi zasaženými stařeckou demencí. „Já jsem přece Tereza. Z Hradce.“

Začínalo se to vyjasňovat. Nikdy jsem na své nepočetné příbuzenstvo příliš netrpěl, v posledních letech jsme se vzájemně vídali nejvýš tak na pohřbech, ale na Terezku jsem si pamatoval docela dobře. Drobouká, vždycky trochu zakřiknutá holčička se zadumáním tesknými očima. Jenže teď už moc zakřiknutě nevypadala.

„No máš přece radost, ne?“ zajímala se a šoupla do předsínky plátěný cestovní kufr. Podobným otázkám se u soudu říká sugestivní. Řekl jsem, že mám, a náramnou. Z přirozené slušnosti jsem se zajímal o to, jak se daří mamince.

„Výborně,“ pravila nedbale, „ona ale neví, že jsem tady, chápeš?“

„Nechápu,“ přiznal jsem.

„Totiž, já měla původně bydlet u Věry, víš? Ovšem ona si tam nastěhovala frajera a já byla přebytečná. Mohla bych se sice vrátit domů, ale ta brigáda je ohromně fajn, navíc je to moc dobrý skrz tu školu. Zkoušela jsem nějaký podnájem, jenže to spíš najde člověk na Václaváku záhon protěží než volnej pokoj pro osamělou slečnu...“

Upozornil jsem, že jako relativně starý člověk už nemám příliš velkou schopnost orientovat se ve vyprávění naprosto zmateném a že by mohla začít povídat po pořádku. Pro orientaci jsem navrhl kostru starověké tragédie. Expozice, kolize, krize, peripetie a nakonec katastrofa. To jsem ovšem ještě žertoval.

O hodinu později jsem se v útulném prostředí vlastního staromládeneckého pokoje musel podívat skutečnosti tváří v tvář. To bylo totiž tak. Má neteř jménem Tereza složila talentové zkoušky na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a byla přijata k řádnému studiu. Šlo zřejmě veliký úspěch, poměr odmítnutých uchazečů proti přijatým se mi zdál téměř neuvěřitelný. Mezi příbuzenstvem v Hradci Králové vyvolala ta zpráva nadšení, na jehož základě bylo Tereze povoleno strávit blížící se prázdniny v hlavním městě. Zvlášť když škola doporučovala budoucím posluchačům brigádu v oboru – a neteř si opatřila místo průvodkyně po sbírkách Národní galerie. Potud běželo tedy všechno jako na drátku, až na to, že studentské koleje přes léto nefungují a přítelkyně Věra hanebně zklamala. Krize a peripetie.

„Tak jsem si myslela, jestli bych těch pár dní nemohla bydlet u tebe, já bych vůbec nepřekážela.“

Kalendář na stěně oznamoval, že je úterý, sedmadvacátého června.

„A kdy ty nešťastné koleje zase otevrou?“ zajímal jsem se.

„Totiž abys tomu rozuměl, ony fungujou. Ale jako ubytovny pro zahraniční studenty a tak. My se můžeme nastěhovat nejdřív desátýho září.“

Peripetie a katastrofa. Měl jsem tisíc chutí odmítnout, ale nebylo to dobře možné. Byla příliš rozhodnutá zůstat v Praze a příbuzenské pouto nedovolovalo, abych ji s klidným svědomím nechal jít shánět nocleh do vináren nevalné pověsti.

„Tak dobrá,“ ozval jsem se chabě, „ale co tomu řeknou sousedi?“

Rozzářila se. „Že sis konečně našel ženskou. Však už je načase. Jak je to dlouho, co umřela teta? Deset let?“

Jedenáct let a sedm měsíců. Pro devatenáctiletou holku je taková doba věčnost, ale mně to připadá, jako by se to všechno stalo včera. Zasněžená ulice, automobil obrácený na střechu, pach benzínu vytékajícího z proražené nádrže. Marie nejezdila špatně, jenže jedno jediné přehlédnutí dopravní značky oblepené sněhem ji stálo život. Kuš! Teď snad zase o něčem jiném.

„Jak si to prosím představuješ? Myslím technicky.“

Rozhlédla se po místnosti kritickým pohledem bytového architekta, pozotvírala několikero dveří, vzadu za kuchyní objevila nepoužívanou komůrku ne větší než dvakrát dva metry.

„No, ty bys zůstal ve svém pokoji,“ navrhla a já ocenil její velkorysost, „a já si šoupnu matraci do toho pokojíku pro služku, nebo co to je. Tak se aspoň nebudeme rušit.“

Na tu poslední větičku jsem v následujícím týdnu myslel mnohokrát. Já nerušil – já ne! Když jsem, kdysi před lety, obdivoval miniaturizaci v elektronice, netušil jsem, že jedním z výsledků revolučního vývoje bude výkonný magnetofon, který se snadninko vejde do dámského cestovního kufru.

... je to paráda, lehnout si na záda

a číst knížku...

Prosím, já se nehádám, ale proč chlapík, který světu sděluje tuhle geniální informaci, tak příšerně řve? A proč to mám denně poslouchat padesátkrát?

... jedou auta do kopečka

jako brouci na kolečkách!

Bože, co se to děje s českou písní? Dobrá, tahle slečna možná chyběla ve škole, když se pobírala teorie rýmů. Jenže rozhodně ne samotná. Texty současných diskoskladeb v národě Wolkera, Holana, Nezvala či Seiferta připomínají řádění opic na hrobech ušlechtilých Aztéků.

Já chci žít nonstop!

Já chci žít nonstop!

Já chci žít nonstop!

A tak dál. Čtyři slovíčka nekonečně opakovaná až do úplného otupení ohlušeného publika. Dost! Nejsem povolán kritizovat produkci popmusic, chci jen naznačit, že z útulného bytu

na Vinohradech mě nevyhnala ani tak neteř Tereza, ze které se nakonec vyklubala dívka celkem příjemná, a navíc znamenitá kuchařka, ale její magič – jak láskyplně říkala přístroji na rušení domovního klidu.

Navíc, mám-li být upřímný, jsem se do městečka, kde jsem prožil tolik hezkých let, už dávno chystal. Na náměstí brzy pokvetou lípy, pod kterými jsme s Marií chodívali. Když se nechá v noci otevřené okno, vítr voní pryskyřicí z nedalekého lesa. A bývalo mi tam dobře, opravdu tak dobře, že jsem podlehl dětinské iluzi, že se všechno musí vrátit, jakmile na nádraží vystoupím z vlaku.

Telefonicky jsem si v hotelu U Žlutého psa objednal pokoj a upozornil vzdáleného recepčního, že se tam nejspíš zdržím dost dlouho.

„Kampak?“ ptala se Tereza udiveně, když si všimla, že balím.

„Na dovolenou,“ vysvětlil jsem. „A i když uznávám, že jsi plnoletá, rád bych tenhle byt, až se vrátím, našel v přibližně takovém stavu, v jakém je teď.“

„Kdy se vrátíš?“

„To přesně nevím. Ale každopádně si sem čas od času zajedu pro důchod.“

Přijala to klidně.

„Kdyby tě někdo sháněl, kde budeš?“

„Matoušov. Hotel U Žlutého psa.“

Chvilku mlčela a pomáhala mi věci skládat do kufru. Teprve když jsem byl ve dveřích, neodpustila si otázku:

„A co tam budeš dělat?“

Trochu mě zaskočila, protože o tom jsem neměl ani tušení.

„Budu žít nonstop,“ prohlásil jsem hrdě a opustil byt.

* * *

Vlak drncal po výhybkách, za okny vagonu se střídala jednotlivá nádraží. Pozoroval jsem vlídně zvlněnou zelenou krajinu a měl pocit kluka, kterému začínají prázdniny.

„Jízdenky, prosím.“

I ten průvodčí byl usměvavý a voněl létem. Nebo se mi to alespoň tak zdálo.

Jak jsme se blížili k Matoušovu, zněly názvy vesnic a zastávek čím dál tím důvěrněji. Újezd, Lhota, Kromětice...

Železniční most rachotící nad řekou, bílá vodní pěna pod staříčkým jezem.

Matoušov.

Pelargonie za okny nádražní budovy, asfaltová cestička mezi předměstskými vilkami. Nic se tu nezměnilo – pokud si ovšem člověk nevšímal nových věžovitých staveb ze skla a betonu nebo neznámých tváří lidí tam, kde se kdysi s každým druhým zdravil. Jenže já chtěl vidět město tak, jak jsem je znával, a docela se mi to dařilo.

Odbíjení radničních hodin mě chytlo za srdce stejně jako obehnaná deska s nádherně chraplavým hlasem Louise Armstronga. *YELLOW DOG BLUES*.

Hotýlek se své hymny za ta léta nevzdal. Za recepčním pultem seděl bělovlasý muž, tvář pomačkanou vráskami. Pomalu a unaveně si mě prohlédl, pak vstal a beze slova zmizel. Položil jsem na pult občanku a tiše čekal.

*You can hear her moaning
night and morn.*

*Wonder where my
easy rider's gone?*

Vzadu, v neviditelném lokále, někdo klasický gramofon trošičku zesílil, potom se zase objevil vrásčitý recepční a na alpakovém tácku přinášel skleničku.

„Předpokládám,“ řekl, „že pořád pijete fernet.“

Teprve teď jsem ho poznal. Musel zhubnout nejmní o třicet kilo.

„Kdysi jsme si tykali,“ řekl jsem tiše.

„Já myslel, že už jsi zapomněl.“

Jakpak bych mohl. Pepíček Truhlář. Pracoval v tomhle hotelu snad od nepaměti, byl recepčním, číšníkem, kuchařem i vyhazovačem, jak kdy. Mezi ním a kluky z tehdejší vojenské posádky panovalo jakési nevyřčené, ale o to pevnější kamarádství. Když vojáčkovi přijelo nečekaně na návštěvu děvče a on byl shodou okolností bez vindry, mohl se spolehnout, že u Pepíčka dostane večeři a nějakou tu dvoudecku vína bez říkání. Nutno přiznat, že tuhle instituci nikdo příliš nezneužíval, nevzpomínám si, že by některý z těch drobných dluhů zůstal nezaplacený.

Zvedl jsem skleničku s temným nápojem.

„Ty si nedáš?“

„Bohužel nesmím. Doktor mi toho zakázal víc, než dovolil. Stáří je, kamaráde, blbost.“

Proti tomu se nedalo namítat nic. Ve vzdálené restauraci někdo vyměnil desku. Louise vystřídali Beatles, repertoár byl stejně klasický jako to náměstí, hotel a svraštělý Pepíček, který dřív vážil dobrých sto patnáct kilo.

„Pamatuješ ještě na Houdka? Co je s tím klukem?“

„Ne, to vážně nevím.“

„A Hartman?“

Pokrčení ramen. Vzpomínky na staré tváře a vyčpělý čas.

„A hele, co ten medvěd... Jak on se jmenoval – Martínek.“

„Ba ne, Martinec. Dělá v Praze u asfaltérů. Párkrát jsem ho potkal. Oženil se a má už nejmíň tři děti.“

Martinec byl vskutku chlapík, který se z paměti nevytratí. Jednou právě v tomhle podniku udělal parádní malér. Našel tady svou tehdejší přítelkyni s nějakým docela cizím frajerem. Přišlo mu to líto, opil se, což při jeho rozměrech nebylo o moc snazší než porazit alkoholem koně, a pak začal dělat z jídelny kůlničku na dříví. V každém jiném podniku by zavolali policejní hlídku a záležitost by byla vyřízená. Jenže tady zatraceně dobře věděli, jak velikánský rozdíl je v tom, když vybílí lokál civilista, nebo kluk v uniformě. Vojsenský prokurátor býval jako břitva a výtržnosti neměl rád. Po značně namáhavém boji zahnal Josef Truhlář zuřícího Martince do takové malé komůrky, kam se ukládala košťata a hadry, zamkl dveře a zavolal na útvar, ať si pro toho nešťastně

zamilovaného blázna kluci přijedou. Pak šel rozdělat kliš a poslepoval všechny ty rozlámané židle a stolky tak důkladně, že škoda, na kterou jsme se ráno ptali vedoucího hotelu, byla zanedbatelná.

„Jak tu budeš dlouho?“

Pokrčil jsem rameny. „Přesně nevím. Přes léto. Byt v Praze mi zablokovalo příbuzenstvo.“

„Fajn,“ mínil Pepíček Truhlář a dřív, než jsem tomu mohl zabránit, přinesl další skleničku temně hnědého likéru.

„To je náramně dobře, protože tady už není s nikým kloudná řeč.“

Zvolna se přiblížil podvečer, restaurace se zaplňovala a do hotelu se sjížděli hosté.

„Budu muset za pult,“ řekl Pepíček a podával mi mohutný klíč s cedulkou, na které byla ozdobná sedmička. „Tenhle pokoj jsi míval rád, ne?“

Místnost tak třikrát čtyři metry, válenda proti umyvadlu, okno vedoucí přímo na historické náměstí. Přesně v tomhle pokoji jsem bydlel tenkrát, když jsem přijel do Matoušova poprvé. Měl jsem hodnost nadporučíka, a protože služební ubytovny zdejšího útvaru ještě nebyly dostavěné, téměř rok jsem strávil v hotelu.

Vyklonil jsem se z okna a koukal na girlandy útulných podloubí, na šumící kašnu a na dlažbu, kterou našťěstí nikdy nikoho nenapadlo zalít asfaltem.

Oranžové letní slunce chvíli balancovalo nad věží barokního kostela, ale pak s nezadržitelnou důsledností zmizelo za kulisou střech a komínů.

Docela stejně jako tenkrát.

Zdálo se mi téměř pozoruhodné, že se na tom kulatém hřejícím sluníčku vůbec nepozná, že je o pětatřicet let starší.

* * *

Ráno se ohlásilo zpěvem ptáků a teplým větrem, který vzdouval záclonu.

Neměl jsem žádný pevný program, ale začínající den sliboval, že bude krásný, tak jsem se rozhodl vyrazit na plovárnu. Ručník, detektivka – ve vedru nebývá nálada na vážné romány –, plavky, krém na opalování a osuška. Nacpal jsem všechno do plátěné tašky a vyrazil z hotelu směrem k řece Otavě. Přibližně v polovině cesty jsem míjel docela nový plavecký stadion. Velikánská krytá hala, venku pětadvacetimetrový bazén se zelenavě jiskřící vodou, dětské brouzdaliště, volejbalové kurty a hřiště na minigolf. Bez ohledu načasné ráno se už na trávníku, který to všechno spojoval, povalovala těla opalujících se naháčů a z hlavní budovy vyřvával reproduktor nejnovější šlágry.

Ne, sem rozhodně ne.

Pokračoval jsem dál, ke starým, důvěrně známým místům, kde nehulákal big beat, nýbrž šuměl jez. Neměl jsem to dělat, čert ví, jak by se všechno vyvíjelo dál, kdybych se spokojil s předehrívaným chlorovaným bazénem, moderně zařízenou restaurací a sprchami s teplou vodou.

Kdysi tak slavná matoušovská plovárna vypadala smutně. Rozpadající se staré dřevěné kabiny, stánky s občerstvením zabedněné okenicemi, v místě, kde se na hladině houpávalo plovárenské molo, jen dvě opuštěné rybářské pramičky.

Divoká kachna plující po řece si mě chvilku prohlížela, ale pak znechuceně zamířila ke splavu.

Roztáhl jsem osušku na kousku nekosené trávy, svlékl se do plavek a lehl si na záda. Kolem bzučely včely, řeka lehce voněla a na kýčovitě modré obloze pluly nadýchané mraky, jejichž obrysy připomínaly ustavičně se měnící zvířata.

Po půlhodině jsem si připadal dostatečně vyhrátý na to, abych se šel vykoupat. Otava byla tady, nad jezem, poměrně široká, písčité dno se jen zvolna svažovalo do chladné hloubky. Zastavil jsem se, když mě voda šimrala v polovině lýtek, najednou jsem po koupeli už tolik netoužil. Nad hladinou se honily vlaštovky, od protějšího břehu se odpoutala loďka. Dívka v pestrých letních šatech a s širokým slaměným kloboukem na hlavě se chvilku nechala unášet proudem, potom zvolna veslovala směrem k ostrohu, kde kdysi stával vodní mlýn. Celý ten obrázek vypadal jako malby impresionistů, prohrátý vzduch se tetelil nad řekou, vlčí máky kvetoucí mezi kameny navigace se podobaly drobounkým rudým kaňkám.

Dívka nespěchala, zdálo se, že na někoho nebo na něco čeká. Uprostřed proudu klidně pustila vesla a naklonila se nad řeku. Měl jsem dojem, že se v ní prohlíží jako v zrcadle s dojemnou marnivostí dávných pradlenek.

Vlaštovky na sebe skřípavě pokřikovaly, dole pod jezem duněl vlak na železničním mostě.

Dívka strčila ruce do vody, snad aby zčeřila svůj vlastní ob-
rázek, pak se s jakousi medvídkovskou neobratností překulila,
spadla do Otavy a zmizela pod hladinou. Jen ten široký slaměný
klobouk plul směrem k jezu.

Čekal jsem, že se vzápětí vynoří zmáčená prskající hlava, ale
nedělo se nic, deset, patnáct, dvacet vteřin. Jen na chvíličku, na
nepatrný okamžik se objevila a zase zmizela útlá ruka.

Jsem ve věku, kdy zásadně nelezu do řeky bez osmělování,
ale tentokrát jsem byl najednou v proudu a krauloval k opuš-
tění loďce výrazně rychlejším tempem, než bych kdy tušil, že
ještě dokážu vyvinout. Chomáč světlých vlasů připomínal trs
plovoucí trávy. Zabořil jsem do něj prsty a vytáhl dívčí tvář
nad hladinu. Nemělo smysl plavat ke břehu, jez byl odtud pár
metrů. Zachytil jsem se na jeho hraně, postavil se, voda mi
sahala sotva po kotníky. Popadl jsem bezvládné tělo, udělal
několik nejistých opatrných kroků a dosoukal se k velkému
kamennému pilíři splavu. Skupinka docela malých kluků na
mě s úžasem koukala vyvalenýma očima.

„Sežeňte doktora!“ houkl jsem. Rozprchli se jako hejno
vrabců pověřených nečekaně důležitým úkolem.

Začal jsem neznámému děvčeti dávat umělé dýchání. Do-
sud jsem v celé záležitosti neviděl žádný velký problém. Jak
dlouho mohla být pod vodou? Sotva minutu, nanejvýš dvě,
za takovou chvíli se člověk neutopí.